

Raadsplein besluitvormend

Datum 26 november 2018

onderwerp Onderzoeksrapport voedingsbodems radicalisering
portefeuillehouder Henk Jan Meijer
informant Hijkema, Silvan (2529)
medeopstellers Flier, Angela (2698)

afdeling Fysieke Leefomgeving
bijlagen Voorstel: Informatienota Onderzoeksrapport voedingsbodems
 radicalisering
 Bijlage: Onderzoeksrapport voedingsbodems radicalisering

Voorgesteld besluit raad

Voorgesteld wordt om kennis te nemen van:

1. Het onderzoeksrapport van voedingsbodems naar radicalisering;
2. de wijze waarop het college omgaat met de aanbevelingen.

Informatienota voor de raad

Datum 5 november 2018

Onderwerp	Onderzoeksrapport voedingsbodems radicalisering
Versienummer	V1.2

Portefeuillehouder Henk Jan Meijer

Informant S. Hijlkema / A. Flier
Afdeling Fysieke Leefomgeving / Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 2529
Email s.hijlkema@zwolle.nl / a.flier@zwolle.nl
Bijlagen 1. Onderzoeksrapport voedingsbodems radicalisering

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het onderzoeksrapport van voedingsbodems naar radicalisering;
2. de wijze waarop het college omgaat met de aanbevelingen.

Datum 5 november 2018

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Radicalisering en extremisme is één van de prioriteiten in de veiligheidsvisie 2015-2018. Omdat een succesvolle aanpak tegen dit fenomeen niet alleen kan bestaan uit repressie, lieten we onderzoek doen naar de mate van voedingsbodems van radicalisering onder jongeren en de mate waarin ons beleid hierop aansluit. Het Verwey-Jonker Instituut en Bureau Beke voerden dit onderzoek uit in 2017 en 2018. Hierbij informeren we u over de belangrijkste onderzoeksbevindingen en de aanbevelingen. U leest ook hoe het college omgaat met de aanbevelingen.

Kernboodschap

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat er in Zwolle geen sprake is van een brede voedingsbodem van radicalisering. De onderzoekers concluderen dat het belangrijk blijft om alert te zijn voor dit thema vanuit veiligheids- en sociaal-preventief beleid, omdat risico's op radicalisering altijd aanwezig kunnen zijn en omdat er bij een klein aandeel van de jongeren een aantal voedingsbodems aanwezig zijn.

Toelichting

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat er in Zwolle geen sprake is van een brede voedingsbodem van radicalisering. De onderzoekers concluderen dat het belangrijk blijft om alert te zijn voor dit thema vanuit veiligheids- en sociaal-preventief beleid, omdat risico's op radicalisering altijd aanwezig kunnen zijn en omdat er bij een klein aandeel van de jongeren een aantal voedingsbodems aanwezig zijn.

De onderzoekers keken naar drie dimensies die een voedingsbodem voor radicalisering kunnen vormen: een sociale dimensie, een religieuze dimensie en een politieke dimensie. Ten aanzien van elke dimensie zijn een aantal aandachtspunten gevonden die een potentiële voedingsbodem voor radicalisering kunnen zijn – deze spelen doorgaans bij een klein deel van de bevroegde jongeren. De onderzoekers identificeren vier thema's waarop de gemeente zich kan of zou moeten richten om het beleid te laten aansluiten bij de actuele praktijk. Dit betreft: (1) ervaren achterstelling; (2) wij-zij denken; (3) thuissituatie en opvoeding; (4) vertrouwen in instituties (inclusief media) en (5) reactief beleid.

De onderzoekers doen zeven aanbevelingen. Het college benut deze als basis voor het versterken van de aanpak tegen radicalisering. Hieronder leest u per aanbeveling hoe het college daarmee omgaat.

Aanbeveling 1: Verbreed het beleid aangaande radicalisering, zodat dit niet alleen gewelddadig jihadisme maar ook links- en rechtsextremisme omvat.

De aanpak van radicalisering richt zich van oorsprong primair op gewelddadig jihadisme, omdat van die vorm de laatste jaren de meeste en reële dreiging uitgaat (zie bijvoorbeeld de dreigingsbeelden van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid). Toch kunnen ook andere vormen van extremisme zich manifesteren. Daarom gaan we ook met die signalen zorgvuldig om, worden die veredeld en desgewenst geagendeerd voor specialistische casusoverleggen. Ook krijgen andere vormen van extremisme aandacht in het sociaal-preventieve beleid (zie aanbeveling 3).

Aanbeveling 2: Investeer in preventief beleid dat wordt gedragen door de afdelingen (en de professionals die binnen deze domeinen werkzaam zijn) die zich richten op cultuur, onderwijs, jeugd, sociale wijkteams, sport, werk, participatie en veiligheid.

Datum 5 november 2018

In het kader van preventie onderhouden we relaties met sleutelfiguren, moskeeën en partners in de stad over dit onderwerp. Ook worden medewerkers getraind ter bewustwording en signalering. Daarnaast kennen we verschillende initiatieven die impliciet bijdragen aan het voorkomen van criminaliteit in het algemeen en aan het tegengaan van radicalisering in het bijzonder. Denk bijvoorbeeld aan de doelstellingen van het jeugdbeleid of de activiteiten van Travers Welzijn. We schrijven hieronder bij de andere aanbevelingen waar we het preventieve beleid willen verdiepen en expliciteren.

Aanbeveling 3. Besteed aandacht aan het voorkomen en het omgaan met discriminatie onder jongeren.

In Zwolle krijgen jongeren op een aantal middelbare scholen zogenoemde THINK-lessen. Dit is een sociaal-emotionele leerlijn met als doel om het probleemoplossend vermogen van jongeren te vergroten. In deze lessen is onder meer aandacht voor aspecten die relatie hebben met het wij-zij denken of discriminatie. We bespreken de onderzoeksbevindingen van dit rapport met onze partners van THINK, St. Vechterweerd (Marietje Kessels-project) en Artikel 1. Met hen verkennen we of en hoe het voorkomen van discriminatie, maar ook het weerbaar maken hiertegen onderdeel kan uitmaken van het huidige aanbod.

Aanbeveling 4. Integreer het tegengaan van wij-zij denken in bestaand beleid en initiatieven, bijvoorbeeld binnen het cultuureducatiebeleid, de leerlijn THINK en de Cruyff-courts.

De leerlijn THINK leent zich goed voor het tegengaan van wij-zij denken en hiervoor is ook al aandacht in de lessen (zie ook aanbeveling 3). We vinden de huidige sport- en cultuuractiviteiten voldoende bijdragen aan het tegengaan van het wij-zij denken, ondanks dat dit niet het primaire doel is van deze activiteiten. Zowel bij sport- als bij cultuuractiviteiten houden we rekening met culturele invloeden en zijn medebepalend voor het aanbod dat we hiervoor aanbieden. Vaak dragen deze activiteiten ook bij aan het tegengaan van het wij-zij denken. Denk bijvoorbeeld aan de Street League competitie waarin jongeren in wijken en buurten tegen elkaar voetballen, in samenwerking met allerlei partners waaronder PEC Zwolle. Hierdoor ontstaan er spelenderwijs mooie verbindingen tussen jongeren met verschillende achtergronden.

Aanbeveling 5. Investeer in diversiteits-sensitief werken binnen de sociale wijkteams om ouders met een migratieachtergrond beter te bereiken en bij hun hulpvraag aan te sluiten.

We vinden het belangrijk dat sociale wijkteams diversiteit-sensitief kunnen werken. We gaan daarom medewerkers hierin trainen. Omdat het specifiek gaat over het bereiken van ouders, richten we de training op medewerkers die ook vanuit die context het verschil kunnen maken. Denk hierbij aan schoolmaatschappelijk werkers. Daarnaast volgen medewerkers ook trainingen in de bewustwording van radicalisering en het kunnen signaleren van radicaliserende jongeren. Door het versterken van deze vormen van deskundigheid krijgen medewerkers handvatten om beter te kunnen aansluiten bij hulpbehoevenden met een migratieachtergrond.

Aanbeveling 6. Onderzoek in hoeverre initiatieven die een bijdrage (kunnen) leveren aan het vergroten van het vertrouwen van jongeren in instituties (bijvoorbeeld jongerenraden, democratiespelen,

Datum 5 november 2018

politiekids, koppelwerk en lessen mediawijsheid) daarin slagen en in hoeverre zij de juiste doelgroepen bereiken.

Het college gaat geen nieuw onderzoek initiëren. In Zwolle zijn er verschillende initiatieven die positieve effecten kunnen hebben op het vertrouwen in instituties. We denken dat de mogelijke ontwikkelpunten voldoende aandacht krijgen in de reguliere samenwerkingsstructuren.

Aanbeveling 7. Communiceer helder over de wijze waarop professionals melding kunnen maken van vermoedens van radicalisering (bij wie, waar, hoe) en geef daarbij aan dat dit niet alleen voor religieus-extremisme, maar ook voor links- en rechtsextremisme mogelijk is.

Het versterken van de signaleringsstructuur heeft continu de aandacht. Tijdens trainingen leren professionals waar zij terecht kunnen met signalen. Omdat uit het onderzoek blijkt dat met name onderwijsprofessionals het soms onduidelijk vinden hoe zij met signalen kunnen omgaan, willen we dit extra onder de aandacht brengen. Dit doen we door samen met Stichting School & Veiligheid (SS&V) hierover in gesprek te gaan met de scholen die deelnamen aan dit onderzoek. SS&V kan scholen een kosteloos aanbod doen om dit thema een plek te geven in de schoolontwikkeling.

Consequenties

Een consequentie is dat de aanpak van radicalisering wordt versterkt. Het uitvoeren van dit besluit vraagt geen extra financiële middelen of coördinatie.

Communicatie

Het onderzoeksrapport is openbaar en gecommuniceerd richting de stakeholders van dit onderzoek. Ook communiceren de onderzoeksbureaus over dit rapport via hun reguliere nieuwskanalen.

Vervolg

De aanbevelingen vormen de basis voor het versterken van de aanpak tegen radicalisering.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 50647

Onderwerp Onderzoeksrapport voedingsbodems radicalisering

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 13-11-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 26 november 2018,

de voorzitter,

de griffier,